

Forum Ekologiczne Branży Chemicznej

W dniach 11 i 12 października 2017 r. w Hotelu Copernicus w Toruniu po raz czternasty odbyło Forum Ekologiczne Branży Chemicznej, które zbiegło się z jubileuszem 25-lecia Programu „Odpowiedzialność i Troska” RC (Responsible Care) realizowanego w Polsce. Organizatorami Forum była Izba oraz Sekretariat Programu „Odpowiedzialność i Troska”. Przybyłych na to spotkanie ok. 100 ekspertów, specjalistów, teoretyków i praktyków branży chemicznej z wielu firm i instytucji z całej Polski powitał Pan dr inż. Tomasz Zieliński, prezes zarządu Izby, który podkreślił potrzebę takich spotkań z powodu m.in. konieczności permanentnego rozwiązywania pojawiających się zawiłości legislacyjnych. W drugim powitalnym wystąpieniu Pan Michał Zaleski, Prezydent Miasta Toruń, wspominał o powiązaniach miasta z branżą chemiczną, życzył owocnych obrad i miłych wspomnień z pobytu w Toruniu. Następnie odbyły się dwie ceremonie dotyczące realizacji Programu. Certyfikatami Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care, potwierdzającymi nieustające spełnienie wszystkich merytorycznych warunków uczestnictwa w Programie, zostało uhonorowanych 7 firm: Grupa Azoty Zakłady Azotowe Puławy SA, Grupa Azoty Zakłady Azotowe Kędzierzyn SA, Petrochemia-Błachownia SA, Basell Orlen Polyolefins Sp. z o.o., PCC Rokita SA, Brenntag Polska Sp. z o.o. i PCC Consumer Products Kosmet Sp. z o.o. Drugim punktem ceremonii było uhonorowanie PKN Orlen SA, który w tym roku świętuje jubileusz 20-lecia uczestnictwa w Programie „Odpowiedzialność i Troska”. Jubileuszową statuetkę odebrała Pani Maria Sosnowska, członek zarządu Spółki. W krótkiej wypowiedzi podkreśliła ona szczytną ideę Programu. PKN Orlen w okresie trwania Programu zrealizował 370 zadań w dziedzinie ochrony środowiska, które przyczyniły się do zmniejszenia emisji do środowiska o 70%. Następnie w cyklu Program RC oczami Realizatora, Pan Arkadiusz Kamiński, dyrektor Biura Ochrony Środowiska w PKN Orlen SA, omówił działalność Koncernu w kontekście udziału w Programie „Odpowiedzialność i Troska”. Koncern posiada bardzo dobrą pozycję do dalszego rozwoju. Przerabia 30 mln t/r ropy naftowej, ponad 50 produktów rafineryjnych i petrochemicznych jest sprzedawanych w ponad 80 krajach świata, jest właścicielem największej sieci detalicznej sprze-

Fot. 1. Zebranych wita Pan Michał Zaleski, Prezydent Miasta Toruń (Foto: Z.M.)

daży w Europie Środkowej i zatrudnia ponad 20 tys. wysoko wykwalifikowanych pracowników. Trzy filary strategii Orlenu to budowa wartości, ludzie i siła finansowa. W GK Orlen Program RC prowadzi 9 spółek. W ramach Programu działania Grupy polegają na dostosowywaniu Koncernu do nowych wymogów środowiskowych, ograniczaniu oddziaływania na środowisko i rozwijaniu wrażliwości ekologicznej. – *Wszystko można zrobić lepiej*

niż robi się to dzisiaj, szukajmy więc wspólnie dobrych rozwiązań – powiedział na zakończenie swojego wystąpienia Pan Arkadiusz Kamiński. Pani Joanna Królikowska, kierująca Sekretariatem Programu RC, omówiła działalność Sekretariatu w ostatnim roku, podkreślając, że wszyscy realizatorzy tego Programu (22 instytucje) wypełniają wymagania Ramowego Systemu Zarządzania RC oraz zobowiązania wynikające z przystąpienia do Programu. Sekretariat Programu poza prowadzeniem akcji tematycznych (Drzewko za butelkę, Złap zającą, Dbam o środowisko, Obserwatorzy przyrody) promuje założenia programowe poprzez prowadzenie strony www.rc.com.pl, stoisko promocyjne na Kongresie Polska Chemia, publikacje w *Magazynie Polska Chemia*, udział w imprezach organizowanych przez firmy realizujące Program, oraz opracowywanie materiałów reklamowych.

Część prawną obrad rozpoczęło wystąpienie Pani mec. Agnieszki Skorupińskiej (Kancelaria CMS) na temat nowelizacji w zakresie ocen oddziaływania na środowisko oraz stan prac nad przepisami regulującymi przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej. Prelegentka szczegółowo omówiła obowiązujące od 1 stycznia 2017 r. egzekucje admi-

Fot. 2. Przedstawiciele firm uhonorowanych Certyfikatami Ramowego Systemu Zarządzania Responsible Care (Foto: Z.M.)

Fot. 3. Pani mec. Agnieszka Skorupińska podczas wykładu (Foto: Z.M.)

nistracyjne warunków z decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (dśu) o ile przedsięwzięcie jest realizowane. Niewykonanie decyzji środowiskowej podlega bardzo wysokiej karze pieniężnej. Do karty informacyjnej przedsięwzięcia oraz raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko zostały wprowadzone nowe informacje. Jeśli chodzi o stan prac nad przepisami regulującymi przeciwdziałanie uciążliwości zapachowej to Ministerstwo Środowiska podzieliło prace na trzy etapy: (i) opracowanie Kodeksu przeciwdziałania uciążliwości zapachowej, (ii) zlecenie i odebranie ekspertyzy Lista substancji i związków chemicznych, które są przyczyną uciążliwości zapachowej, i (iii) opracowanie projektu ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej. Etapy (i) i (ii) zostały już zakończone. Prace nad projektem ustawy były prowadzone już wcześniej, ale zostały wstrzymane ze względu na wysokie koszty dla budżetu państwa. W dniu 30 czerwca 2017 r. MŚ przekazało do GIOŚ pełnomocnictwo do opracowania i prowadzenia procesu legislacyjnego ustawy o uciążliwości zapachowej. Nie wiadomo, kiedy projekt zostanie opublikowany.

Po przerwie Pani mec. A. Skorupińska omówiła nowe rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 1 września 2016 r. w sprawie sposobu prowadzenia oceny zanieczyszczenia powierzchni ziemi, przeciwstawiając mu obowiązujące wcześniej rozporządzenie Ministra Środowiska z dn. 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi. Zwróciła szczególną uwagę na 5 obowiązujących etapów identyfikacji terenu zanieczyszczonego, od ustalenia przyczyny zanieczyszczenia danego terenu do szczegółowych badań analitycznych. Prelegentka krótko omówiła również przepisy przejściowe dotyczące rozporządzenia glebowego z 2016 r. Kontynuując temat zanieczyszczenia powierzchni ziemi, Pan Filip Zieliński (JARS Sp. z o.o.) omówił sprawę rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Zgodnie z art. 17. ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska (POŚ)

oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2014, poz. 1101), starości zostali zobowiązani do przekazania regionalnym dyrektorom ochrony środowiska wykazów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Przekazanie wykazów powinno nastąpić w październiku 2018 r. Zgodnie z Art. 101h Ustawy POŚ władający powierzchnią ziemi, na której występuje historyczne zanieczyszczenie powierzchni ziemi, jest obowiązany do przeprowadzenia remediacji.

Nowe Prawo wodne było tematem wystąpienia Pana mec. Zbigniewa Kozłowskiego (K&L Gates Jamka Sp. k.). Z dniem 1 stycznia 2018 r., na podstawie ustawy Prawo Wodne z dnia 20 lipca 2017 r. (Dz. U. 2017, poz. 1566), zostaje utworzona państwowa osoba prawna Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

Zgodnie z art. 527 tej ustawy, z dniem wejścia w życie ustawy należności, zobowiązania, prawa i obowiązki Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej oraz regionalnych zarządów gospodarki wodnej, będących państwowymi jednostkami budżetowymi, stają się odpowiednio należnościami, prawami i obowiązkami Wód Polskich. Zmienia się zasady finansowania gospodarowania wodami. Nowe Prawo wodne wprowadza opłaty za usługi wodne, które przekraczają zakres zwykłego lub powszechnego korzystania z wód. Ich wysokość ustalą Wody Polskie, dla których właśnie te opłaty będą podstawowym źródłem finansowania. Pan mec. Sergiusz Urban (WKB Wierciński, Kwieciński, Baehr Sp. k.), również zajmujący się interpretacją nowej ustawy Prawo wodne, zwrócił uwagę na nowe pojęcia obowiązujące w tym prawie: zgoda wodnoprawna i ocena wodnoprawna. Zgoda wodnoprawna ma być osobną decyzją, odrębną od pozwolenia wodnoprawnego i innych decyzji inwestycyjnych. Ma być ona udzielana przez wydanie pozwolenia wodnoprawnego, przyjęcie zgłoszenia wodnoprawnego i wydanie oceny wodno-

prawnej. Ma być ona również udzielana po spełnieniu warunków określonych w Prawie wodnym, jako wydanie decyzji zwalniającej od zakazów wynikających z uregulowań zawartych w art. 77, ust. 3 (obszary szczególnego zagrożenia powodzią) i w art. 176, ust. 4 (niektórych robót lub czynności, które mogą wpływać na szczelność lub stabilność wałów przeciwpowodziowych). Omawiając te nowe pojęcia Prelegent zwrócił uwagę na nieprecyzyjność sformułowań i możliwość różnej interpretacji przepisów. Pan mec. Miłosz Tomasiak (K&L Gates Jamka Sp. k.) przedstawił dyrektywę dla średnich źródeł spalania (MCP) w kontekście odstępstw od konkluzji BAT dla energetyki. Odstępstwo od wymagań BAT jest nieodłącznym elementem unijnych regulacji dotyczących emisji przemysłowych, niezbędnym do prawidłowego wdrożenia nowych wymagań i zmniejszenia negatywnego oddziaływania energetyki na środowisko. Sektor energetyczny rozpoczął dostosowanie do nowych wymagań BAT, które polska energetyka spełni, ale oczywiście jest też, że koszty modernizacji powinny być jak najmniejsze, bo może się to przełożyć na cenę energii i ciepła. Jednym z wielu elementów podjętych działań był wkład do wytycznych, związanych z analizą kosztów i korzyści, która musi być przeprowadzona przy udzielaniu odstępstw od wymagań BAT. Odstępstwa nie są żadnym mechanizmem obchodzenia prawa wspólnotowego, tylko normalnym mechanizmem dostosowawczym, opisanym w art. 15 Dyrektywy z 2010 r. w sprawie emisji przemysłowych (IED), skierowanym do wszystkich krajów członkowskich i wszystkich branż objętych wymaganiami BAT.

W kolejnym wystąpieniu Pan Tomasz Klinkosz (Urząd Dozoru Technicznego) zaprezentował zastosowanie metodologii Risk Based Inspection (RBI) wg API 580 do planowania inspekcji urządzeń ciśnieniowych w przemyśle chemicznym. RBI to proces pla-

Fot. 4. Realizatorzy Programu OIT uhonorowani jubileuszowymi statuetkami (Foto: Z.M.)

Fot. 5. Pan Paweł Kwiecień prowadził obrady drugiego dnia Forum (Foto: Z.M.)

nowania inspekcji urzędów, opierający się na ocenie i zarządzaniu ryzykiem, realizowany w ramach analizy bezpieczeństwa eksploatacji, który koncentruje się na rozszczelnieniach urządzeń ciśnieniowych w instalacjach procesowych spowodowanych pogorszeniem ich stanu technicznego, na skutek oddziaływania jednego lub kilku aktywnych mechanizmów degradacji. Ryzyka te są zarządzane głównie przez inspekcję. API 580 jest rekomendowaną praktyką zawierającą wytyczne do zarządzania Programem RBI dla stacjonarnych urządzeń i rurociągów w przemyśle rafineryjnym i chemicznym. Referent przedstawił metodę wyliczania ryzyka przeznaczoną dla przemysłu rafineryjnego (wg API RP 581 2016) i mechanizmy degradacji dla przemysłu rafineryjnego (wg API RP 571 2016).

Działalność Programu Bezpieczna Chemia prowadzonego przez Izbę to również analiza statystyk dotyczących wypadkowości w sektorze chemicznym. Mówił o tym Pan Paweł Zawadzki z Izby. Porównując lata 2013–2016 wskazał on, że korzystnym trendem spadkowym wykazuje się kategoria „wypadki śmiertelne”. Liczba wypadków śmiertelnych w przemyśle chemicznym i farmaceutycznym spadła z 4 (2013 r.) do 1 wypadku w 2016 r. W kategorii wypadki ciężkie odnotowano wzrost liczby wypadków z 12 (2014 r.) do 19 (2016 r.). Ponad połowa wypadków wynikała z winy człowieka. Temat wypadkowości kontynuował Pan Paweł Mularz (APQM Consulting) w swoim wystąpieniu na temat 25 lat Systemu Oceny Bezpieczeństwa i Jakości SQAS (Safety and Quality Assessment System). Jest to system oceny dostawców usług logistycznych oraz dystrybutorów chemicznych pod względem jakości oferowanych usług, bezpieczeństwa i higieny pracy, zagadnień środowiskowych, ochrony oraz społecznej odpowiedzialności biznesu. Ocena ta jest przeprowadzana za pomocą standardowego kwestionariusza przez niezależnego audytora. Wynikiem oceny SQAS nie jest certyfikacja, lecz szczegółowy raport zawierający informacje, niezbędne dla firm chemicznych w procesie decyzyjnym w zakresie wyboru partnera logistycznego. Ocena jest

dokonywana przez audytorów szkolonych, akredytowanych oraz nadzorowanych przez CEFIC. W 2003 r. wykonano w Polsce 3 badania SQAS, w 2013 r. już 57 a w 2016 r. 72 badania SQAS. Producenci chemiczni wykorzystują raporty w celu wyboru nowych dostawców usług oraz podczas bieżącej oceny wyników jakości, bezpieczeństwa, ochrony środowiska w ich firmach partnerskich.

Zaniedbania w cyberbezpieczeństwie w kontekście negatywnych skutków dla środowiska były tematem wystąpienia Pana Marcina Spychały (IBM Polska Sp. z o.o.). Wspominał o działalności hakerskiej ludzi nieodpowiedzialnych oraz o odpowiedzialnym upublicznianiu informacji. W firmie zajmuje się on zabezpieczeniami i testowaniem zabezpieczeń. Przedstawił algorytm zabezpieczające proponowane przez IBM. Dobre praktyki w zakresie bezpieczeństwa w swojej firmie omówił Pan Radosław Gajda (BASF Polska Sp. z o.o.). *W bezpieczeństwie nie uznajemy kompromisu* – to dewiza firmy. Przedstawiono bardzo ciekawy filmik na temat kultury organizacyjnej BASF w Zakładzie Produkcji Katalizatorów w Środzie Śląskiej, gdzie pracownicy każdego szczebla są aktywnie zaangażowani w dziedzinie bezpieczeństwa.

Obrady drugiego dnia Forum, poświęcone ochronie środowiska, poprowadził Pan Paweł Kwiecień z Izby. W pierwszym wystąpieniu Pan Marek W. Konieczny (Introsys Sp. z o.o.) mówił o ochronie środowiska jako jednym z czynników wpływających na techniczny rozwój systemów bezpieczeństwa. W ostatnim 20-leciu nastąpiło widoczne zmniejszenie liczby wypadków w zakładach przemysłowych, co związane jest z podnoszeniem świadomości ekologicznej pracowników. Referent podkreślił tu wagę szkoleń pracowników, szczególnie programy o zagrożeniach na danej instalacji, a także zwiększania nakładów finansowych na bezpieczeństwo w zakładzie pracy. Jako przykład poprawy bezpieczeństwa podał wprowadzenie nowoczesnych urządzeń komunikowania (przekazywania informacji). Następnie Pan Arkadiusz Poźniak (Prozon, Fundacja Ochrony Klimatu) przedstawił obowiązki operatora urządzeń technicznych (chłodzących)

Fot. 6. Pan Andrzej Krześlak mówił o REACH (Foto: Z.M.)

w związku z obowiązującą Ustawą z dnia 15 maja 2015 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową oraz niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych (F-gazach), która powstała na podstawie rozporządzenia Unii Europejskiej WE 842/2006 z dnia 17 maja 2006 r. Z kolei Pan Andrzej Krześlak (Instytut Chemii Przemysłowej) poinformował w swoim wystąpieniu, że pozostało już tylko 8 miesięcy do trzeciego terminu (1 czerwca 2018 r.) rejestracji substancji w najniższym tonażu (1–100 t/r). Przypominał wymagania ogólne rejestracji a także wymagania standardowe dla tonażu > 1 t/r (Załącznik VII do REACH) i dla tonażu > 10 t/r (Załącznik VIII do REACH + Raport Bezpieczeństwa Chemicznego). Większość produkcji małotonażowej prowadzona jest przez MŚP, w Polsce często przez firmy rodzinne. Konieczność zapłacenia ok. 40 tys. euro za dane rejestracyjne jednej substancji może okazać się zaporą nie do przebycia dla takiego przedsiębiorcy i w konsekwencji może dojść do wycofania się z dotychczasowej produkcji i znikania z rynku pewnych chemikaliów specjalistycznych.

Panowie Daniel Chojnacki i Tomasz Zalański z Kancelarii Prawniczej DZP omówili propozycje zmian dyrektyw odpadowych i ich potencjalny wpływ na branżę chemiczną. Przedstawili założenia *circular economy*, które dotyczą nie tyle gospodarki odzysku odpadów, co zmian filozofii gospodarki odpadami. Podstawą do procedowania na poziomie unijnym jest Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 2 grudnia 2015 r. *Zamknięcie obiegu – plan działania UE dotyczący gospodarki o obiegu zamkniętym* COM(2015) 614. Opublikowano projekty zmian 6 dyrektyw odpadowych: 94/62/WE w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych – COM(2015) 596; 1999/31/WE w sprawie składowania odpadów – COM(2015) 594; 2000/53/WE w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji – COM(2015) 593; 2006/66/WE w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów – COM(2015) 593; 2008/98/WE w sprawie odpadów – COM(2015) 595; oraz 2012/19/EU w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego – COM(2015) 593. Przedstawiono postępy prac na forum europejskim. Zostały omówione najważniejsze zmiany legislacyjne przy uwzględnieniu ostatnich poprawek. Potencjalne skutki wprowadzenia gospodarki o obiegu zamkniętym to przede wszystkim wzrost kosztów zagospodarowania odpadów, wymuszenie ograniczenia roli składowisk, spalarni odpadów oraz instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania i stopniowe zastępowanie ich instalacjami odzysku i recyklingu (pole do potencjalnych inwestycji), a także wzrost popytu na biodegradowalne materiały opakowaniowe. W Polsce w czerwcu 2016 r. przy Ministerstwie Rozwoju

utworzono międzyresortowy Zespół do spraw Gospodarki o Obiegu Zamkniętym, do którego zadań należy m.in. opracowanie Mapy Drogowej w zakresie wdrożenia gospodarki o obiegu zamkniętym, określającego w szczególności cele i priorytety działania wraz z ich horyzontem czasowym i instytucjami odpowiedzialnymi za ich realizację. Mapa drogowa obejmuje 4 obszary: (i) zrównoważoną produkcję przemysłową (odpady przemysłowe, rozszerzona odpowiedzialność producenta, ślad środowiskowy), (ii) zrównoważoną konsumpcję (odpady komunalne, marmotrawstwo żywności, edukacja), (iii) biogospodarkę (zrównoważone rolnictwo, biogospodarka w przemyśle) i (iv) nowe modele biznesowe. Prace trwają. W kolejnym wykładzie Pan Krzysztof Hornicki (Interseroh Polska Sp. z o.o.) zreferował planowane zmiany przepisów prawnych w zakresie odpadów i opakowań. Omówił on Ustawę z dnia 15 września 2017 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw, która wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r. Zostanie wprowadzona opłata recyklingowa od klientów nabywających torby na zakupy. Zwolnione z opłaty recyklingowej będą tylko bardzo lekkie torby na zakupy z tworzywa sztucznego, posiadające grubość materiału poniżej 15 µm, wymagane ze względów higienicznych lub oferowane jako podstawowe opakowanie żywności luzem (ale nie dotyczy to np. gwoździ). Opłata recyklingowa stanowić będzie bezpośredni dochód budżetu państwa. Inne zmiany dotyczą sprawozdawczości, audytów i ewidencji odpadów.

Zrównoważony rozwój branży chemicznej i ochrona bioróżnorodności był tematem wystąpienia Pani Magdaleny Rangosz-Kalinowskiej z BASF Polska Sp. z o.o. Działania firmy BASF polegają na odpowiedzialności w całym łańcuchu wartości od odpowiedzialnego pozyskiwania surowców, przez produkcję bezpieczną dla ludzi i środowiska do dostarczenia klientom rozwiązań zgodnie z zasadami zrównoważonego rozwoju. Kontynuując temat Pani Iga Wasilewicz (BASF Polska Sp. z o.o.) mówiła, że pogodzenie rozwoju rolnictwa z ochroną

Fot. 7. Pan prof. Jerzy Zwoździak podczas wygłoszenia referatu (Foto: Z.M.)

Fot. 8. Nad prawidłową realizacją programu przebiegu Forum czuwał Pan Michał Bielski (Sekretariat Programu OIT) (Foto: Z.M.)

środowiska w tym różnorodności biologicznej jest dużym wyzwaniem. Na przykładzie Kombinatu Rolniczego Kietrz omówiła działania sprzyjające zachowaniu zróżnicowanego zespołu ptaków związanego ze środowiskiem polnym. Bezpieczne korzystanie ze środków ochrony roślin to jeden ze sposobów dbania o środowisko. *Zrównoważony rozwój to podróż, która nigdy się nie skończy. Nowe wyzwania zawsze będą wymagać nowych odpowiedzi – to dla nas wszystkich wielkie przedsięwzięcie* – powiedziała na zakończenie Pani I. Wasilewicz.

Innowacyjna metoda oceny zagrożenia odorantami zgodnie z algorytmem Steinhausa i algorytmem Bellingera była tematem referatu Pana prof. Jerzego Zwoździaka (Uniwersytet Przyrodniczy we Wrocławiu). Człowiek jest narażony na uwolnione do środowiska substancje toksyczne poprzez wdychanie ich, spożywanie (żywność, lekarstwa, woda), dotykanie lub wchodzenie w jakikolwiek inny kontakt. Substancja obca, przedostająca się do organizmu ze wszystkich elementów środowiska to ksenobiotyk. Prelegent przedstawił ocenę skutków działania ksenobiotyków na organizm człowieka w aspekcie analizy układowo-wymiarowego (duża liczba badanych, duża liczba parametrów pomiarowych). Pokazał przebieg obliczeń oparty na selekcji danych i wybór parametrów wejściowych, normalizację danych wejściowych, algorytm Steinhausa i algorytm Bellingera i wreszcie weryfikację modelu. Metodą tą po raz pierwszy opisano w postaci funkcyjnej zależności między wskaźnikami środowiskowego narażenia zdrowotnego a wskaźnikami jakości środowiska. Kolejne wystąpienie Pana Tomasza Galocha (Rambol Environ) dotyczyło sporządzania audytu środowiskowego w kontekście standardów międzynarodowych i przepisów polskich. Prelegent omówił zakres audytu (nieinwazyjny, z poborem próbek) oraz dokładnie, co powinien zawierać raport z audytu i jakie cechy powinien posiadać audytor.

Kolejny referat o zarządzaniu jakością powietrza w Polsce, od polityki antysmogowej do eksploatacji instalacji przedstawiła Pani Magdalena Krowicka (Atoterm SA). Omówiła ona Krajowy Program Ochrony Powietrza do

2020 r. rozpoczynając od dyrektywy CAFE, czyli dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy, oraz dyrektywy IED w sprawie emisji gazów cieplarnianych z zakładów przemysłowych. Celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza (KPOP) jest poprawa jakości powietrza na terenie całej Polski. Dotyczy to w szczególności obszarów o najwyższych stężeniach zanieczyszczeń powietrza oraz obszarów, na których występują duże skupiska ludności. Działania obejmowały diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej związanej z jakością powietrza, plan działań głównych emiterów i konsultacje społeczne, w wyniku których wskazywano na konieczność wprowadzenia propozycji bardziej szczegółowych zmian prawnych w obszarze ochrony powietrza, w tym m.in. w zakresie ograniczenia emisji z sektora transportu. Zgłoszone uwagi dotyczyły także wprowadzenia dodatkowych zachęt finansowych dla rozwoju potencjału zero-, niskoemisyjnych systemów grzewczych w celu zachowania bezpieczeństwa energetycznego kraju oraz możliwości wykorzystania dostępnych w Polsce paliw stałych. Ostatni referat wygłoszony przez Pana Aleksandra Śniegockiego (WiseEuropa – Fundacja Warszawski Instytut Studiów Ekonomicznych i Europejskich) dotyczył szans i wyzwań dla polskiego przemysłu chemicznego w związku z reformą ETS. Unijny system handlu uprawnieniami do emisji (EU ETS) powstał w 2005 r., aby propagować racjonalne pod względem kosztów oraz skuteczne gospodarczo ograniczenie emisji gazów cieplarnianych. W ostatnich latach w wyniku kryzysu gospodarczego emisje zmniejszyły się, przez co obniżył się popyt na uprawnienia do nich. To oraz inne czynniki doprowadziły do spadku ceny emisji ditlenku węgla i do nagromadzenia się w systemie znacznej nadwyżki uprawnień. Powstało ryzyko, że EU ETS nie będzie w stanie skutecznie zachęcać do opłacalnego ograniczania emisji ani stymulować innowacji w zakresie technologii niskoemisyjnych. Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych w UE do 2030 r. o co najmniej 40% (w porównaniu z poziomami z 1990 r.) to jeden z celów, które Rada Europejska uzgodniła w ramach polityki klimatyczno-energetycznej do 2030 r. Cel ten ma zostać osiągnięty głównie za pomocą EU ETS, ale system ten wymaga zreformowania.

Podczas uroczystej kolacji, wszystkich realizatorów Programu Odpowiedzialność i Troska uhonorowano jubileuszowymi statuetkami, w ramach podziękowania za aktywną i merytoryczną realizację Programu w Polsce. Na ekranie wyświetlono wybrane archiwalne fotografie z wszystkich spotkań, które odbyły się podczas całego 25-lecia Programu w Polsce.

Mgr inż. Zofia Machowska
Warszawa